

han skal have begyndt Oversættelsen inden en vis Tid og have sluttet den inden en vis Tid, at han skal indsende et Exemplar af Bogen til Bibliotheket o. s. v. — det er at belemre en simpel Foranstaltning med Omstændigheder, som ikke behøves. I 1857 var det et Fremskridt at naae saa vidt, men i 1879 vilde det ganske vist, efter at Exempleret er givet os paa den anden Side af Sundet, være en høist uheldig Tilbagegang at fordre disse Villkaar oplydte. Jeg kan derfor ikke Andet end særdeles meget ønske, at man vilde gjøre det Skridt, som bestaar i at etablere fuldstændig Ligelighed mellem Sverrig, Norge og Danmark paa dette ene Omraade, og jeg skjønner ikke rettere, end at dette lille Punkt er et, der er saa simpelt, at man maatte kunne i meget stor Hurtighed tilveiebringe den fornødne Lovgivning her i Danmark og saaledes ved Indførelsen af fuld Gjensidighed opnaa det, hvorom der længe har været talt og drømt, og som nu kun har et lidet Rum tilbage til Virkeliggjørelse, nemlig den fulde literære Eiendomsret, som om de tre nordiske Riger i den Henseende kun udgjorde et eneste Rige. Mit Ønske om, at dette snart maatte kunne opnaas, støttes dog ikke — det ønsker jeg udtrykkelig at tilføie — paa nogen Befragelse af den Fremgangsmaade, som i det Hele vises i Sverrig paa dette Omraade mod Danmark. Den ærede Minister har været saa god at oplyse os om efter Meddelelser, som ere komne til ham fra Professor Ussing, at Antallet af de Oversættelser, som ere foregaaede fra Dansk til Svensk, er betydelig større, næsten det Dobbelte i Art, end det Antal, som er foregaaet fra Svensk til Dansk, og jeg tror, at det er en fuldkommen rigtig Bemærkning, naar hertil føies, at af de saaledes behandlede Skrifter indeholde de fra Dansk til Svensk oversatte en forholdsvis større Del videnskabelige Arbejder, hvor derfor en korrekt, omhyggelig Gjengivelse har den største Betydning. Men man vilde tage fejl og gjøre vore svenske Naboer Uret, dersom man forudsatte, at alle disse Oversættelser fra Dansk til Svensk vare foregaaede uden Respekt for den literære Eiendomsret, der tilkommer de danske Forfattere. Jeg veed ogsaa af personlig Erfaring, at dette er ikke Tilfældet; jeg veed, at hæderlige svenske Forlæggere, skjøndt der ikke er nogen Gjensidighed, betragte det som en Vressag ikke at foranstalte Oversættelser af danske Arbejder til Svensk, uden at der iforveien har været forhandlet med de danske Forfattere, og uden at der gives dem Leilighed til at kontrollere den Korrekthed og Omhu, hvormed Oversættelsen foregaaer. Jeg veed, at noget Lignende finder Sted ogsaa fra dansk Side, og at de bedre danske Forlæggere ikke let ville indlade sig paa at tilegne sig et svensk Arbejde uden at træde i Forhandling med vedkommende Forfatter og have hans Samtykke dertil. Men ved Siden deraf lader det sig ganske

vist ikke negte, at der er et ikke ganske ringe Antal literære Nøvere, der betragte enhver Ting, de finde, som godt Bytte og uden mindste Samvittighed baade oversætte og lemlæste, hvad de tro at kunne have Brug for, fra Svensk til Dansk eller fra Dansk til Svensk, og under alle Omstændigheder er det Hensyn, der vises af de bedre Forlæggere mod Forfatterne i begge Sprog, kun en Forekommenhed af dem, ikke nogen dem paahvilende Pligt, og det synes ønskeligt, at man snart kom til at faae en saadan bestemt hjemlet Ret, hvorved ogsaa de mere hensynsfulde Forlæggere bleve betryggede i deres Virksomhed overfor dem, der hensynsløst tilegne sig, hvad de finde. Der er endnu en Grund, hvorfor jeg kunde ønske, at dette Spørgsmaal, nemlig Ligeliggjørelse af den danske Lovgivning med den svensk-norske paa dette Omraade, hurtigst muligt kunde blive gennemført, og dette Hensyn er følgende: Jeg erkjender villig, at det fortrinnsvis har Betydning for os at gennemføre en nordisk literær og kunstnerisk Eiendomsret; men paa den anden Side forekommer det mig, at man vilde handle urigtigt ved at indskrænke Spørgsmaalet alene til det nordiske Omraade. Der gaar gennem Tidens Bevægelse en umiskjendelig Bestræbelse efter at faae den literære Eiendomsret anerkjendt over alle civiliserede Lande; der er en Tendents til at indrømme Eiendomsretten paa Aandens Omraader lige saavel som paa den materielle Besiddelses Omraader, og den Tendents tror jeg, at et lille Land som Danmark har endnu stærkere Opfordring til at følge end de større Lande; thi det kan ikke være Andet, end at med den særdeles indskrænkede Kreds, i hvilken det danske Sprog er kjendt, og saaledes kjendt, at det kan være Behøvet for literær Nydelse, med Sidenheden af denne Kreds følger uvilkaarlig, at ogsaa det materielle Vederlag, som ydes vore Forfattere og Digtere, maa synke betydelig ned. Desto vigtigere vil det da være for dem, at de kunne tilegne sig nogen Del af det Vederlag, som i saa rigt Maal ydes deres heldigere stillede Kolleger i de store Lande. Naar man ser det Vederlag, som bydes nutildags for alle Aandens Frembringelser, i England, i Italien, i Rusland, ja selv i Lyssland, skjøndt dette meget skrivenne Land endnu er det, som har det største Antal af forfulgte Forfattere og flet betalte Literater, maa det erkjendes, at paa dette Omraade er der et stort Misforhold for de smaa Nationers Digtere, og derfor er det af dobbelt Betydning for disse Landes Literaturer at kunne sikke sig saaledes ligeoverfor Ulandet, at der gennem betryggende Bestemmelser om den literære Eiendomsret kan tilflyde disse smaa Landes Forfattere passende Vederlag for deres Arbejder. Nu er det tillige en Kjendsgjerning, at netop i de senere Aar er Indførelsen af nordisk literær Arbejder paa fremmede Sprog taget til i